

Det kongelige olje- og energidepartement
Postboks 8148

0033 OSLO

Vår saksbehandler
Hans Børte

Telefon
22055711

Vår dato
06.02.2009

Deres dato
07.01.2009

Vår referanse (oppgis ved svar)
2008/3595-8 SEN S01

Deres referanse
08/00225-168

Høring - Endringer av industrikonsesjonsloven, vassdragsreguleringsloven og energiloven

Fylkesutvalget behandlet sak 20/09 *Høring - Endringer av industrikonsesjonsloven, vassdragsreguleringsloven og energiloven* i sitt møte 26. februar 2009, og vedtok enstemmig følgende:

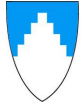
Fylkesutvalget mener en utleieordning slik departementet foreslår vil ha liten praktisk betydning. Med maksimumstid på 15 år og med de vilkår departementet foreslår, er det lite sannsynlig at det vil være mulig å inngå leieavtaler som både potensielle utleiende og potensielle leietakere vil finne økonomisk interessante.

Fylkesutvalget slutter seg til de øvrige forslagene i høringsnotatet.

Fylkesrådmannens saksforelegg følger vedlagt.

Med vennlig hilsen

Hans Børte
rådgiver

Dato: 21.01.2009
Arkivref: 2008/3595-7

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Fylkesutvalg	26.02.2009

Høring - endringer i industrikonsesjonsloven, vassdragsreguleringsloven og energiloven

Innstilling

Fylkesutvalget mener en utleieordning slik departementet foreslår vil ha liten praktisk betydning. Med maksimumstid på 15 år og med de vilkår departementet foreslår, er det lite sannsynlig at det vil være mulig å inngå leieavtaler som både potensielle utleiere og potensielle leietakere vil finne økonomisk interessante.

Fylkesutvalget slutter seg til de øvrige forslagene i høringsnotatet.

Viktige punkter i saken

Departementet foreslår at det skal være adgang for eiere av vannkraftproduksjon til å leie ut produksjonen for en periode på inntil 15 år.

Fylkesrådmannen mener en utleieordning slik departementet foreslår vil ha liten praktisk betydning. Med maksimumstid på 15 år og med de vilkår departementet foreslår, er det lite sannsynlig at det vil være mulig å inngå leieavtaler som både potensielle utleiere og potensielle leietakere vil finne økonomisk interessante.

Etter dagens regler er det adgang til å sette bort den fysiske driften av kraftproduksjon til driftsoperatører. Departementet foreslår at denne muligheten blir videreført og lovfestet. Departementet foreslår videre at offentlige eiere igjen skal ha anledning til å inngå avtaler om tidsubegrenset medeierskap til vannkraftproduksjon. Det foreslås også innført en hjemmel i vassdragsreguleringsloven og vann-ressursloven om at vassdragsmyndighetene kan pålegge overtredelsesgebyr. Fylkesrådmannen har ingen merknader til disse forslagene.

Saksredegjørelse

BAKGRUNN

Olje- og energidepartementet har sendt utkast til endringer i industrikonsesjonsloven, vassdragsreguleringsloven og energiloven på høring med frist 20. februar 2009.

Det mest sentrale punktet i høringsutkastet er forslag til nye regler for utleie av vannkraftproduksjon. Dette er en oppfølging av Ot.prp. nr. 61 (2007-2008) om konsolideringsmodellen.

TIDLIGERE REGLER OM Utleie AV KRAFTPRODUKSJON

Etter de tidligere reglene i industrikonsesjonsloven om bruksrettskonsesjon kunne offentlige eiere få konsesjon til å leie vannfall uavhengig av om utleier var privat eller offentlig. Private kunne under særlige omstendigheter gis konsesjon til å leie fallretter av en nærmere angitt gruppe offentlige aktører. Private eiere kunne ikke leie ut vannfall til andre private.

En bruksrettskonsesjon innebar normalt at konsesjonæren leide vannfallet og bygde ut og drev kraftstasjonen med eventuelle vassdragsreguleringer for egen regning og risiko. Konsesjonæren ble eier av og driver av kraftstasjonen, og betalte en leiesum til fallrettseieren. Det kunne også inngås avtale om erverv av bruksrett til allerede utbygde vannfall og kraftverk med eventuelle vassdragsreguleringer. Bruksrettskonsesjonæren var ansvarlig ovenfor offentlige myndigheter i henhold til de vilkårene som var satt i ervervskonsesjonen, reguleringskonsesjonen eller tillatelse etter vannressursloven eller tidligere vassdragslovgivning.

Bestemmelsene i industrikonsesjonsloven som åpnet for stiftelse av nye bruksrettskonsesjoner ble opphevet ved lovendringen i september 2008.

DEPARTEMENTETS FORSLAG TIL NYE REGLER OM Utleie

Departementet mener at utleie er viktig både av hensynet til at kraftmarkedet skal virke på best mulig måte, og for å oppnå en mer fleksibel kraftsektor. Private eiere kan ikke lenger erverve vannfall og kraftverk direkte, og heller ikke erverve mer enn 1/3 i aksjeselskaper som eier vannfall og kraftverk. Økt mangfold av aktører i bransjen er positivt for kompetanse og innovasjon. Utleie kan legge til rette for industriell samordning og bedre drift av kraftverkene.

Med en åpning for utleie vil dagens eiere av kraftverk få et alternativ til salg. Kommuner og fylkeskommuner vil kunne utforme utleiekontrakter for å gi forutsigbarhet på inntektssiden og beskytte seg mot unødig risiko.

Lengden på leieperioden vil være viktig for virkningene av en utleieordning. Avkastningen ved å leie et kraftverk vil normalt stige med leieperiodens lengde, blant annet på grunn av transaksjonskostnadene forbundet med å gå inn i et kraftverk. Korte leieperioder med hyppig skifte av leietakere kan føre til et effektivitetstap sammenlignet med at samme leietaker leier kraftverket over lengre tid.

Formålet med konsolideringsmodellen er å sikre og styrke det offentlige eierskapet. Dette tilsier at utleieperiodene ikke bør være for lange, fordi leietaker gis en rett til styring av kraftverk som er en sentral funksjon ved eierskapet. I tillegg vil lange leiekontrakter binde opp fremtidige kommunestyrer eller fylkesting.

Departementet foreslår at det åpnes for utleie for en periode på inntil 15 år. Departementet legger til grunn at slik utleie vil være innenfor rammen av konsolideringsmodellen og våre EØS-rettslige forpliktelser.

Forslaget til ny utleieordning innebærer at eier som utgangspunkt skal ha alle rettigheter og plikter opp mot offentlige myndigheter. Eiers ansvar vil blant annet omfatte manøvrering av vassdraget og eventuelle magasin, ansvaret for oppfylling av naturforvaltningsvilkår, ansvaret

for kraftstasjonen og eventuelle reguleringsanleggs tekniske stand. Eieren må sørge for ressurser, ansatte, kompetanse og beredskap for å ivareta sitt ansvar. Dette innebærer inngående kjennskap om vassdragsanleggets tekniske stand og kompetanse til å gjennomføre nødvendige tiltak i forbindelse med ulykker, skader og andre ekstraordinære situasjoner.

Departementet foreslår at framleie ikke tillates fordi det kan svekke eiers kontroll med leietaker og på den måten rokke innholdet i det offentlige eierskapet. Dersom leietaker ikke lenger ønsker å styre kraftverket må leieavtalen avsluttes.

ANDRE FORSLAG I HØRINGSNOTATET

Departementet foreslår at offentlige eiere igjen skal ha anledning til å inngå avtaler om tidsubegrenset medeierskap til vannkraftproduksjon. Videre foreslås det innført en hjemmel i vassdragsreguleringsloven og vannressursloven om at vassdragsmyndighetene kan pålegge overtredelsesgebyr.

FYLKESRÅDMANNEN VURDERINGER OG ANBEFALINGER

Departementet foreslår en maksimal utleieperiode på 15 år. Dette er ikke særlig lang tid, tatt i betraktning transaksjonskostnadene for leietaker. Optimal drift av anleggene tilsier også en lengre leieperiode.

Departementet foreslår at utleier bl.a. skal beholde ansvaret for manøvrering av vassdraget, ansvaret for oppfylling av naturforvaltningsvilkår, ansvaret for kraftstasjonen og eventuelle reguleringsanleggs tekniske stand. Dette innebærer at utleier må opprettholde en betydelig organisasjon i utleieperioden. Dette vil svekke lønnsomheten ved utleie.

Fylkesrådmannen mener en utleieordning slik departementet foreslår vil ha liten praktisk betydning. Med maksimumstid på 15 år og med de vilkår departementet foreslår, er det lite sannsynlig at det vil være mulig å inngå leieavtaler som både potensielle utleiere og potensielle leietakere vil finne økonomisk interessante.

Fylkesrådmannen har ingen merknader til de øvrige forslagene i departementets høringsnotat, og viser til omtalen i notatet.

Oslo 18. februar 2009

Harald K. Horne

Saksbehandler: Hans Børte

Vedlegg: Brev fra OED av 7. januar 2009